

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Technicum te Sint-Truiden

Hoofdstructuur	so
Pedagogisch geheel	
Instellingsnummer	39859
Instelling	Technicum
Directeur	Alfred STIJNEN
Adres	Gildestraat 22 - 3800 SINT-TRUIDEN
Telefoon	011-68.22.34
Fax	011-67.49.80
E-mail	technicum.st@skynet.be
Website/URL	http://www.technicum.be
Bestuur van de instelling	108324 - VZW KCST-Technicum te SINT-TRUIDEN
Adres	Diesterstraat 1 - 3800 SINT-TRUIDEN
Scholengemeenschap	111476 - SGKSO Sint-Trudo te SINT-TRUIDEN
Adres	Kasteelstraat 53 - 3800 SINT-TRUIDEN
CLB	114918 - Vrij CLB Zuid - Limburg te TONGEREN
Adres	Dirikenlaan 4 - 3700 TONGEREN
Dagen van het doorlichtingsbezoek	29/11/2010,30/11/2010,1/12/2010,2/12/2010
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	02/12/2010
Datum bespreking verslag met de instelling	16/12/2010
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Agnes Geerts
Teamleden	Alex Maes Jurgen Hus Leander Froidcoeur Yolanda Warson Liesbet Waumans

Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil

Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	4
1. SAMENVATTING	6
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Vakken/structuuronderdelen in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus.....	7
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	7
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
4.1 Nederlands voor nieuwkomers in het onthaalonderwijs anderstalige nieuwkomers in de eerste graad (OKAN).....	8
4.2 Wiskunde	9
Wiskunde in de eerste graad, de tweede graad en de derde graad TSO Elektriciteit–elektronica, Electromechanica en Industriële wetenschappen.....	9
Wiskunde in de derde graad TSO Elektrische installatietechnieken en Mechanische vormgevingstechnieken	9
4.3 Basismechanica in de tweede graad BSO	10
4.4 Houtbewerking in de derde graad BSO	11
4.5 Restauratie van meubelen in het 3 ^{de} jaar van de derde graad BSO.....	12
4.6 Elektriciteit-elektronica in de derde graad TSO	13
4.7 Elektrische installatietechnieken in de derde graad TSO	14
4.8 Elektromechanica in de derde graad TSO.....	15
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?.....	16
5.1 Personeelsbeheer.....	16
5.2 Professionalisering	16
5.3 Materieel beleid	16
5.4 Welzijn	16
5.5 Curriculum	16
5.6 Begeleiding	17
5.7 Evaluatie	18
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	20
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	21
7.1 Wat doet de school goed?	21
7.2 Wat kan de school verbeteren?	21
7.3 Wat moet de school verbeteren?	21
8. ADVIES.....	22
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	22

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

---

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. **SAMENVATTING**

Het Technicum van Sint Truiden is een middelgrote school met een TSO- en BSO-aanbod van studierichtingen in de nijverheidssector. Het sluit aan op de basisopties en beroepenvelden aangeboden in de eerste graad. De school biedt ook onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers aan.

Het onderzoek naar de erkenningsvoorwaarden gebeurde op basis van geselecteerde vakken en studierichtingen. De leerplanrealisatie voldoet in de doorgelichte studierichtingen van de derde graad TSO Elektriciteit-elektronica, Elektrische installatietechnieken, Elektromechanica, de derde graad BSO Restauratie van meubelen en voor het vak van de basisvorming wiskunde in de eerste en de tweede graad en in de derde graad van de studierichtingen Elektriciteit-elektronica, Elektromechanica en Industriële wetenschappen. De deelnemingsgraad aan het hoger onderwijs van de leerlingen uit de doorstromingsrichtingen en het studiesucces dat ze behalen in het eerste jaar ligt hoger dan het Vlaamse gemiddelde wat kan wijzen op kwalitatief onderwijs. De school geeft ook aan dat de leerlingen vlot werk vinden o.a. op hun stageplaats.

In de studierichtingen van de tweede graad BSO Basismechanica en de derde graad BSO Houtbewerking evenals voor de vakken van de basisvorming Nederlands voor nieuwkomers in het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers (OKAN) en wiskunde in de derde graad TSO Elektrische installatietechnieken en Mechanische vormgevingstechnieken voldoet de leerplanrealisatie niet. Het niet aanbieden van een belangrijk aantal leerplandoelstellingen voor het vak wiskunde voor het specifiek gedeelte in de tweede graad BSO Basismechanica en voor de derde graad BSO Houtbewerking is de voornaamste oorzaak voor het niet voldoen aan alle erkenningsvoorwaarden. Voor het onthaalonderwijs kunnen door de te grote klasgroepen niet alle ontwikkelingsdoelen worden nagestreefd.

De onderzochte processen onderwijsorganisatie, leerbegeleiding, evaluatie- en rapporteringspraktijk wijzen op een behoorlijke doelgerichtheid. De schoolleiding heeft een visie en ideeën over de wijze waarop de doelen kunnen worden bereikt. Ze voert een participatief maar weinig doeltreffend beleid, want op uitvoeringsniveau is er bij een aantal personeelsleden nog te weinig draagvlak. De vakgroepen hebben een belangrijke verantwoordelijkheid maar hoewel het schoolbeleid de ondernomen acties opvolgt en waar nodig bijstuurt, zijn de effecten nog ontoereikend.

Ondanks een goed uitgewerkte visie op leerbegeleiding, zowel curatief als preventief, blijft de controle op de efficiëntie ondermaats.

De evaluatiepraktijk staat nog niet op punt, vooral wat de attitude-evaluatie betreft. Op school- en vakgroepniveau is hierover weinig gelijkgerichtheid. Documenten om adviezen te formuleren worden niet of onvolledig ingevuld.

De school is volgens het decreet² de eerste verantwoordelijke voor de eigen kwaliteit en kwaliteitsbewaking maar neemt die taak onvoldoende op.

Het algemeen beleid van de school heeft zeker nog groeikansen. Er werd door de schoolleiding al een hele weg afgelegd om een beeld te krijgen van de onderwijsmechanismen. Via allerhande instrumenten werd gepeild naar sterke- en verbeterpunten. De schoolleiding weet precies wat ze goed doet en waar de knelpunten zitten. De daaruit voortvloeiende beleidsinitiatieven hebben echter nog onvoldoende geleid tot gelijkgerichte implementatie, maar mits engagement en bereidheid van de leraren heeft de school een mooie toekomst.

---

² Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, dd. 8 mei 2009, artikel 4 §1.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie vakken/structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Vakken/structuuronderdelen in de focus

VAKKEN BASISVORMING

Nederlands voor nieuwkomers

Wiskunde

KEUZE / SPECIFIEK GEDEELTE

Graad 1 Onthaalonderwijs anderstalige nieuwkomer

Graad 2 BSO Basismechanica

Graad 3 BSO Houtbewerking

Graad 3 BSO Restauratie van meubelen

Graad 3 TSO Elektriciteit-elektronica

Graad 3 TSO Elektrische installatietechnieken

Graad 3 TSO Elektromechanica

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Onderwijs

Curriculum

Onderwijsorganisatie

Begeleiding

Leerbegeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- gedeeld gebruik van de schoolinfrastructuur
- veel anderstalige nieuwkomers
- méér dan twee vestigingsplaatsen
- aanwezigheid andere scholen in de onmiddellijke omgeving
- sterke verjonging van het lerarenkorps
- daling leerlingenpopulatie laatste 5 jaren

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde vakken/structuuronderdelen volgende vaststellingen op:

4.1 Nederlands voor nieuwkomers in het onthaalonderwijs anderstalige nieuwkomers in de eerste graad (OKAN)

Voldoet niet

Vaststelling

- De ontwikkelingsdoelen voor Nederlands voor nieuwkomers kunnen niet in voldoende mate worden nagestreefd. De uren uit het specifieke pakket uren-leraar onthaal worden bijna volledig besteed voor het onthaalonderwijs. De 189 reguliere uren voor de OKAN-leerlingen worden evenwel grotendeels besteed buiten de onthaalklassen. Het grootste gedeelte van deze uren wordt binnen de eigen school gebruikt. De overige worden doorgeschoven naar twee andere scholen uit de scholengemeenschap, waar een deel van het onthaalonderwijs plaatsvindt. Hierdoor ontstaan voor de 76 onthaalleerlingen te grote klasgroepen om de ontwikkelingsdoelen voor alle leerlingen na te streven.
- De OKAN-vakgroep bestaat uit een groep geëngageerde en gemotiveerde personeelsleden. Wegens de onregelmatige instroom van leerlingen in het onthaalonderwijs is de samenstelling ervan voortdurend wisselend. Er is evenwel een vaste kern van de OKAN-coördinator, de vervolgschoolcoach en een aantal leraren met ruime ervaring in het OKAN-onderwijs. Sedert dit schooljaar is er een administratief medewerkster, die een opleiding voor onderwijs Nederlands als tweede taal volgt, aan deze kern toegevoegd.
- De vakgroep is reeds behoorlijk vertrouwd met de nieuwe ontwikkelingsdoelen. Er is hierover overleg geweest en men heeft een beroep gedaan op ondersteuning van de begeleidingsdienst. De planningsdocumenten zijn vanuit het nieuwe perspectief opgesteld.
- De leerlingen van de onthaalklassen worden ingedeeld in drie niveaugroepen, verspreid over vijf lesgroepen. Er is een aanzienlijke instroom van analfabete of anders-alfabete leerlingen, vaak zonder schoolse voorbereiding. Daarom zien de leraren zich genoodzaakt met deze leerlingen op het kopiërende niveau te starten, ook al is dat niet meer in de doelen opgenomen.
- De taalverwerving gebeurt via lesmateriaal over verschillende thema's die aansluiten bij de directe leefwereld van de leerlingen en de maatschappelijke context. Er is ook aandacht voor de ontwikkeling van gecijferdheid, maar minder voor ICT³, techniek en expressie. Ook kiest men ervoor om de leerlingen inhoudelijk voor te bereiden op het reguliere onderwijs door een beknopte initiatie voor aardrijkskunde, biologie en Frans. Er is gaandeweg degelijk lesmateriaal aangemaakt dat in een aantal gevallen weliswaar aan actualisering toe is.
- Tijdens de lessen wordt er - wegens de grote lesgroepen - vooral klassikaal gewerkt. In een aantal gevallen gebeurt de taalverwerving in een voldoende functionele context. In andere lessen is er te weinig aandacht voor woordverwerving in zins- en tekstverband. De verschillende vaardigheden worden geïntegreerd in de lesthema's of tijdens andere activiteiten. In de lessen lichamelijke opvoeding is er een evenwichtige balans tussen sport, sportgebonden taalverwerving en attitudinale vorming.
- Er is in het hele OKAN-onderwijs een grote mate van zorg voor de leerlingen. Door de te grote klasgroepen slaagt men er evenwel niet in om aan de noden van elke leerling te beantwoorden en kunnen de ontwikkelingsdoelen niet bij alle leerlingen worden nagestreefd. Het OKAN-team vergadert wekelijks, o.a. over de leerlingenvorderingen. Afwezigheden en spijbelgedrag worden goed opgevolgd. Tijdens de lessen is het gebruikte beeldmateriaal niet altijd even duidelijk en het schoolbord wordt soms rommelig en onoverzichtelijk gebruikt.

---

³ ICT staat voor informatie en communicatietechnologie

- De schriftelijke evaluatie is vooral productgericht en peilt voornamelijk naar kennis en reproductie. Er is hier ook niet altijd aandacht voor een geïntegreerde en functionele bevraging. Lees- en spreekvaardigheid worden permanent getoetst. De rapporten bevatten de cijfers van toetsen en examens en codes voor attitudes en vaardigheden. Men probeert de ouders zoveel mogelijk te betrekken bij de informatie over de leervorderingen.
- De infrastructuur in de leslokalen is zeer beperkt. Er is een overheadprojector, maar ander audiovisueel lesmateriaal moet gereserveerd worden. Er is dringend nood aan multimedia in de OKAN-lokalen. De klaslokalen zijn bescheiden aangekleed. Zinvol zijn de pictogrammen met schoolse afspraken.
- De vervolgschoolcoach past zich ook aan de nieuwe regelgeving m.b.t. het individuele vervolgtraject voor de OKAN-leerlingen aan. Het huidige leerlingenvolgsysteem met de gegevens van de begeleidende klassenraden bevat te weinig concrete informatie voor de vervolgschool over de taalvorderingen van de leerlingen. Er wordt nu gewerkt aan een document waarin de doelstellingen, de bereikte niveaus en de vaardigheden van de individuele leerlingen worden opgenomen en aan de vervolgschool kunnen worden bezorgd.

4.2 Wiskunde

Wiskunde in de eerste graad, de tweede graad en de derde graad TSO Elektriciteit–elektronica, Electromechanica en Industriële wetenschappen

Voldoet

Wiskunde in de derde graad TSO Elektrische installatietechnieken en Mechanische vormgevingstechnieken

Voldoet niet

Vaststelling

- De in de B-stroom en tweede graad BSO aangeboden leerplandoelstellingen worden in voldoende mate nagestreefd. Men doet inspanningen om de houding van de leerlingen tegenover het vak in positieve zin te laten evolueren door hen succeservaringen te laten beleven. De grote heterogeniteit nodigt de leraar uit om zich te bezinnen over differentiatie, individualisatie en remediëring, maar hierop wordt nog te weinig ingespeeld. Wel wordt cijfermateriaal (grafieken, tabellen) op een betekenisvolle manier gehanteerd en worden technische hulpmiddelen aangewend om informatie te verwerken. De leerplandoelstellingen wiskunde van de A-stroom worden in voldoende mate maar met weinig diepgang aangeboden en gerealiseerd en beperkt tot basisopgaven. Van het uitzetten van een leerlijn voor vraagstukken, evenredigheden, rekenen met veeltermen, bewerkingen in getallenleer, meetkundige rekenprocedures en algebraïsering is geen sprake. De leerlingen krijgen in de klas slechts een beperkte initiatie in ICT-gebruik binnen de context van het vak wiskunde. Nochtans zijn er infrastructurele mogelijkheden beschikbaar. Opvallend is de algemene aandacht voor eenvoudig rekenwerk en minder voor de opbouw van redeneervaardigheden.
- In de praktisch-technische studierichtingen wordt zowel in de tweede als in de derde graad het basisleerplan gebruikt zonder extra lestijden. In de tweede graad gaat in beide leerjaren duidelijk minder aandacht naar meetkunde dan naar getallenleer en algebra. In de derde graad gaat voldoende aandacht naar reële functies en algebra. Het geheel van eindtermen en leerplandoelstellingen wordt echter onvoldoende gerealiseerd in de derde graad TSO in de studierichtingen Mechanische vormgevingstechnieken en Elektrische installatietechnieken omwille van tekorten met betrekking tot 'mathematiseren en oplossen van problemen' (leerplandoelstellingen

MA1, MA2, MA3, MA4, MA5). Het leren gebruiken van heuristieken en het leren kiezen uit verschillende oplossingsstrategieën komen zo niet aan bod. Bovendien wordt vastgesteld dat vorig schooljaar voor 'Financiële algebra' (25 lestijden als richtlijn in het leerplan) enkel de basisdoelstelling FA1 behandeld werd (3 lestijden), terwijl de andere doelstellingen FA2 t.e.m. FA10 niet aan bod kwamen.

- Zowel in de tweede als in de derde graad volgen de leerlingen van Industriële wetenschappen het a-leerplan met een voldoende studiepeil. Ook bij hen gaat in de tweede graad ruim voldoende aandacht naar getallenleer en algebra, reële functies en analytische meetkunde en beschrijvende statistiek, maar wordt minder nadruk gelegd op het meetkundig deel. In de derde graad komen de meeste verplichte leerinhoudelijke doelstellingen voldoende aan bod met de nodige diepgang. Het item mathematiseren van problemen wordt in voldoende mate behandeld via het inbouwen van projectweken, maar wordt niet verbonden met technische studierichtingverbonden toepassingen en ook niet betrokken in de evaluatie. Voor de andere doorstromingsafdelingen valt in de tweede graad vooral het verwaarlozen van de probleemoplossende vaardigheden op (vraagstukken) en worden statistiek en ruimtefiguren te beperkt gezien. In de derde graad komen alle verplichte items aan bod, maar wordt het mathematiseren nog te sterk gebonden aan de vaste leerstof, waardoor heuristieken onvoldoende worden gebruikt.
- De meeste lessen worden georganiseerd in een gewoon klaslokaal. Er zijn thans twee vaklokalen wiskunde in opbouw. In de leslokalen zijn er zelden sporen terug te vinden van interessante visualisaties van wiskundige items. Er wordt ook weinig gebruik gemaakt van projectiemogelijkheden. Ondanks de aanwezige mogelijkheden scoort het aanwenden van ICT-toepassingen zwak. Algebra- of meetkundesoftware wordt leraargebonden, maar erg weinig als ondersteunend medium gebruikt. In de lessen overheerst de frontale werkvorm met een onderwijsleergesprek, waarbij de leraar sturend optreedt en de leerlingen meestal actief meewerken. Er wordt vooral leerboekgericht gewerkt i.p.v. leerplangericht. De gevolgde nascholing is persoonsgebonden. De vakgroepwerking is beperkt in aantal vergaderingen en aantal aanwezigen en enkel praktische afspraken komen aan bod. Van bespreking van examenvragen en –resultaten is er geen sprake.
- De evaluatie gebeurt door middel van (vaak nog handgeschreven) toetsen en examens, waarbij soms de puntenverdeling ontbreekt en van verbeterroosters is er geen sprake. De vragen worden niet gelinkt aan de eindtermen, zodat er een overwicht is van eenvoudige kennis- en rekenvragen, ze soms op een onevenwichtige manier de aangeboden leerstof bestrijken en te weinig peilen naar inzicht. De leerlingresultaten blijken meestal vrij normaal verdeeld rond redelijke gemiddelden, behalve in enkele lesgroepen van het eerste leerjaar van de derde graad, wat leidt tot bijkomende proeven. Waar de regelgeving dat enkel gedooft in uitzonderlijke en individuele gevallen, blijken deze een louter tweede-kans-examen bij tekorten.

4.3 Basismechanica in de tweede graad BSO

Voldoet niet

Vaststelling

- De leerplandoelstellingen voor het specifiek gedeelte van de studierichting Basismechanica, worden in onvoldoende mate gerealiseerd. Vooral de leerplandoelstellingen voor de onderdelen monteren en demonteren van constructieonderdelen, elektrische installaties (plaatsing en aansluiting van elektrische verdeelkast, demontagetechnieken, componenten, materialen) worden onvoldoende behandeld.
- Een gedeelte van de leerinhouden wordt geïntegreerd en projectmatig aangeboden. Voor andere ontbreekt de noodzakelijke samenhang tussen de leerplandoelstellingen met betrekking tot theorie, technisch tekenen, technologie en praktijk, waardoor het

studiepeil verzwakt. Het clusteren van de specifieke leerplandoelstellingen en de bijhorende inhoud in traditionele vakken hypothekeert de optimale implementatie van het leerplanconcept.

- De school heeft vooral veel aandacht voor de leerplandoelstellingen rond het verspanen van materiaal en dit wordt kwaliteitsvol ingevuld. De bewerkingen gebeuren vooral op conventionele machines. In het tweede leerjaar wordt beperkt gebruik gemaakt van CNC⁴-machines.
- Tekenvaardigheden worden via schetsen en conventioneel tekenen verworven. De 3D-CAD⁵ software waarover de school beschikt, wordt in de studierichting niet ingezet, waardoor kansen gemist worden om het ruimtelijk inzicht en het tekening lezen bij de leerlingen te bevorderen en het rendement van het onderwijsleerproces te verhogen.
- Voor de praktijk beschikken de leerlingen over duidelijke werkdocumenten. De uitwerking van het project rond sanitair, waarbij theorie en praktijk geïntegreerd worden, is een voorbeeld van goede praktijk. Voor het aanbrengen van de meer theoretische leerplandoelstellingen rond bewegingen, krachten en verspanen, maakt men gebruik van een apart leer- en werkboek, waardoor de directe relatie met de praktijk ontbreekt.
- De leerlingen zijn tevreden over de ondersteuning van de leraren. Er heerst in de praktijklessen een gunstig leer- en werkklimaat en de leerlingen worden tijdens de uitvoering van hun opdrachten goed begeleid. De leraren hebben ook aandacht voor het aanleren van de gepaste arbeidsattitudes.
- Men beschikt over voldoende uitgeruste werkplaatsen, maar deze zijn niet altijd geschikt om geïntegreerd, projectmatig en vernieuwend te werken. Kansen om gebruik te maken van de materialen en de uitrusting van andere afdelingen (elektriciteit, centrale verwarming) worden te weinig benut.
- Binnen de vakwerkgroep zijn de eerste stappen gezet tot samenwerking. Er is vooral overleg over organisatorische en materiële elementen. Pedagogisch-didactische aspecten, zoals het uitzetten van leerlijnen om de integratie van theorie en praktijk te bevorderen, het aanwenden van projectmatig werken en afspraken over het gebruik van cursusmateriaal en evaluatie, maken onvoldoende deel uit van dit overleg. De leraren volgen regelmatig bijscholing.
- De evaluatiepraktijk verloopt nog niet gelijkgericht en wordt ook onvoldoende gebruikt om het onderwijsleerproces bij te sturen. De evaluaties van de theoretische onderdelen en zeker de examens zijn te sterk kennisgericht en onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. Bij de evaluatie van de praktijk is er aandacht voor het product, het proces en de attitudes. Bij enkele leraren is er ook aandacht voor het gebruik van zelfevaluatie.

4.4 Houtbewerking in de derde graad BSO

Voldoet niet

Vaststelling

- De doelstellingen van het geïntegreerde leerplan worden in onvoldoende mate gerealiseerd. Het aangereikte referentiekader wordt niet gebruikt om alle competenties van de interieurbouwer, de meubelmaker, de daktimmerman, de binnen- & buitenschrijnwerker en de trappenmaker een plaats te geven in de projecten. Door het opdelen van de leerplandoelstellingen in een vakkenstructuur is de integratie bij talrijke oefeningen zoek. Voor 5BH⁶ zijn zeven leraren verantwoordelijk om het leerplan te implementeren. Deze versnippering hypothekeert het overleg en de leerplanrealisatie.

---

⁴ CNC staat voor Computer Numeric Control

⁵ CAD staat voor Computer-Aided Design.

⁶ BH staat voor Beroeps Houtbewerking

De hulpmiddelen die de leerplanrealisatie visualiseren zijn ontoereikend. Er kan niet worden aangetoond dat alle leerlingen essentiële competenties, zoals het plaatsen van een deur en een raam of het toepassen van afwerkings- en CNC-technieken, hebben verworven. In de projecten zijn vernieuwende aspecten zoals 'duurzaam wonen en bouwen' en 'ergonomie' onvoldoende aanwezig. De doelstelling over kunststijlen wordt overladen aangeboden. De doelen over rotatiefrequentie, hydraulische, mechanische en pneumatische systemen komen slechts summier of helemaal niet aan bod. Facetten van elektriciteit worden te theoretisch aangereikt en worden nauwelijks geconcretiseerd met het vakdomein van de houtbewerker. Vooral de aangewende leerboeken bepalen de inhoud en de werkmethodiek.

- De werkplaatsen en de machinezaal zijn te klein om op een ordevolle en veilige manier te kunnen werken. De zaagruimte voor plaatmaterialen beschikt over nieuwe apparatuur, maar heel wat andere machines zijn verouderd. Verscheidene beveiligingen functioneren niet behoorlijk. Niet alle minimale materiële vereisten zijn ter beschikking. Zo ontbreken een CNC-machine, een raamfrezenset, een spuitcabine, een kantenlijmer en een degelijke stofafzuiging. Het vaklokaal mist uitstraling en is niet uitgerust om digitale werkvormen toe te passen. Hedendaagse didactische borden zijn te beperkt aanwezig om de lessen aanschouwelijk te maken.
- Van de maandelijkse vakvergaderingen wordt een beknopt verslag gemaakt. Vooral praktisch-technische thema's komen aan bod. De leraren volgen regelmatig nascholingen en nemen initiatieven om de leerlingen te laten deelnemen aan wedstrijden zoals Wood Award.
- De opdrachten van de geïntegreerde proef zijn deels afhankelijk van de gekregen bestellingen en geven niet altijd een totaalbeeld van de opleiding. De betrokkenheid van de basisvakken is minimaal opgevat. De meeste GIP⁷-dossiers zijn goed uitgewerkt. De stage maakt deel uit van de geïntegreerde proef. In 6BH zijn twee weken blokstage voorzien. Deze momenten worden niet gebruikt om niet-behandelde leerplandoelstellingen in bedrijven aan te leren. Door het ontbreken van de activiteitenlijsten voldoet de organisatie van de stage niet volledig aan de regelgeving.
- Het evalueren van projecten is niet gebaseerd op duidelijke kwaliteitscriteria. Hoewel permanente evaluatie meer aangewezen is voor het profiel van deze studierichting, opteert de school momenteel nog voor gespreide evaluatie en summatieve toetsen. De toets- en examenvragen zijn onvoldoende afgestemd op de leerplandoelstellingen. Pas op het einde van het schooljaar wordt de jury betrokken om het afgewerkte product te evalueren. Deze eindevaluatie van de GIP is opgevat als een mondeling examen. In sommige gevallen krijgen leerlingen praktijkgerichte vragen die ze tijdens hun opleiding nooit hebben gerealiseerd. Het stagerapport evalueert uitsluitend attitudes. Op de rapporten ontbreekt veelal remediërende commentaar.
- Uit een beperkte meting blijkt dat de tevredenheid bij de leerlingen niet overtuigend is. Het individueel of zelfstandig mogen uitvoeren van bepaalde opdrachten wordt door de leerlingen als een gemis ervaren.

4.5 Restauratie van meubelen in het derde leerjaar van de derde graad BSO

Voldoet

Vaststelling

- Er is aangetoond dat de leerlingen de leerplandoelstellingen in voldoende mate realiseren. De projecten bestrijken diverse technieken van het restaureren en het curatief conserveren toegepast op meubelen, interieurelementen en uitzonderlijk op

---

⁷ GIP staat voor geïntegreerde proef

houten beeldhouwwerken. De oefeningen vormen samen het basisconcept van het beroepsprofiel van meubelrestaurateur.

- Tijdens de studie van het restauratieproject neemt het overleg met de opdrachtgever een belangrijke plaats in en worden zoekstrategieën gehanteerd om de authenticiteit te achterhalen. Het verschil met 'hersteltechnieken' wordt niet altijd expliciet gemaakt. Het in beeld brengen en/of het tekenen van ornamentale reconstructies krijgen doorgaans de nodige aandacht. De kunststijlen van meubelen en interieurs worden op een aanschouwelijke wijze weergegeven in een rijk geïllustreerde cursus. Daarentegen bevat de cursus 'restauratie meubelmakerij' veel ongestructureerde teksten die voor beroepsleerlingen moeilijk verwerkbaar zijn. Het bijbrengen van inzichten wordt onder andere gestimuleerd door het uitvoeren van tests op proefstukken tijdens het aanleren van afwerkingstechnieken. Hoewel de werkmethode centraal staat bij elke uitvoering, gebeurt het opstellen van een expertiseverslag niet. Door het splitsen van de cluster in een vakkenstructuur dreigt de integratie van de leerplandoelstellingen weg te ebben.
- De verouderde werkplaats is beperkt qua ruimte. De inrichting heeft niet het cachet van een aangename en motiverende leeromgeving. De gevaarlijke producten worden niet gestockeerd volgens de richtlijnen. Over het algemeen beschikt deze studierichting over de minimale materiële vereisten met uitzondering van een spuitcabine. Het vaklokaal is niet voorzien van multimedia.
- De geïntegreerde proef omvat alle projecten die tijdens het schooljaar worden gemaakt. Het GIP-dossier beperkt zich tot het uittekenen en/of beschrijven van een heraldisch werk, een restauratie en de stage. Tijdens de twee weken blokstage is de school genoodzaakt om leerlingen te plaatsen bij meubelstofseerders omdat het aantal meubelrestaurateurs in de regio beperkt is. De stageactiviteitenlijsten ontbreken.
- Het evalueren gebeurt op een klassieke manier. Het evaluatieconcept kent weinig raakpunten met de kwaliteitskenmerken 'validiteit', 'betrouwbaarheid', 'efficiëntie', 'objectiviteit', 'transparantie' en 'normering'. De leerlingen krijgen gespreide en summatieve evaluaties. De scores voor de specifieke vakken zijn relatief laag en op de rapporten ontbreken remediërende commentaren. Permanente evaluatie wordt voorlopig niet toegepast.
- De leerlingen zijn tevreden over de begeleiding tijdens het leerproces. Opmerkelijk is toch dat de meeste leerlingen niet doorstromen naar de restauratiesector, maar veeleer naar interieurbedrijven of schrijnwerkerijen.

4.6 Elektriciteit-elektronica in de derde graad TSO

Voldoet

Vaststelling

- De leerplandoelstellingen worden in de derde graad TSO Elektriciteit-elektronica in voldoende mate gerealiseerd. Deze conclusie heeft betrekking op de leerplandoelstellingen van het specifiek gedeelte. De school startte in september 2009 met een nieuw graadsleerplan dat einde dit schooljaar zal afgerond zijn. De meeste leerlingen stromen door naar het vervolgonderwijs en behalen in het eerste jaar een resultaat dat hoger ligt dan het Vlaamse gemiddelde in de richtingen zowel van een professionele als van een academische bachelor. De leerlingen behalen het VCA⁸-attest.
- De leerlingen worden gestimuleerd om met de geïntegreerde proef deel te nemen aan prestigieuze wedstrijden zoals de 'Peter Heller-prijs' en de 'elektro- challenge' en behalen zeer goede resultaten.
- De leraren werken leerplangericht. Om een globaal overzicht van de leerplanrealisatie in hoofde van de leerling te verkrijgen, registreren de leraren in een kruisjestabel welke

---

⁸ VCA staat voor veiligheidschecklist aannemers

leerplandoelstellingen zij aanbieden. De leraren evalueren elk jaar de realisatie van de leerplandoelstellingen om ze nog beter op elkaar af te stemmen en bij te sturen.

- Met de invoering van het nieuwe leerplan werden de leerboeken afgeschaft. De theorie wordt zoveel mogelijk gekoppeld aan proeven. De labopdrachten zijn van een degelijke kwaliteit. Er zijn richtlijnen afgesproken die de gelijkgerichtheid inzake de opmaak van een laboverslag en het beoordelen van laboefeningen bevorderen. Naast het geïntegreerd aanbieden van leerinhouden onder de vorm van projecten (bijvoorbeeld het lichtorgel als toepassing op filters) wordt hierbij ook aandacht geschonken aan vakoverschrijdende eindtermen zoals milieu en veiligheid (het project etsen van een printplaat) en samenwerken in team (maken van een simulatiepaneel voor PLC). De ICT⁹-vaardigheden worden aangescherpt via opzoekwerk in het kader van de besluitvorming bij de proeven.
- De vakgroepwerking wordt door de leraren ernstig genomen. Naast organisatorische aspecten worden eveneens pedagogisch-didactische thema's opgenomen. De problematiek van de overgang van tweede naar derde graad werd onderzocht en resulteerde in een aantal actiepunten, o.a. op vlak van de evaluatie.
- De vraagstelling bij de examens is niet enkel gericht op reproductie maar ook op inzicht. Vanaf dit schooljaar wordt geëxperimenteerd met zelfevaluatie. Leerlingen die problemen ondervinden bij de verwerking van de leerinhouden kunnen steeds remediëring aanvragen.
- De opdrachten van de geïntegreerde proeven zijn duidelijk omschreven. Er zijn richtlijnen vastgelegd voor de inhoudelijke samenstelling van de bundel. De leerlingen starten al in het eerste leerjaar van de derde graad met een klein jaarwerk om zo de opdracht te leren opdelen in overzichtelijke en haalbare deelopdrachten. Later in het jaar wordt gestart met de eigenlijke opdracht voor de geïntegreerde proef. Er wordt aandacht gegeven aan de vreemde moderne talen Frans (sollicitatiebrief) en Engels (algemene inleiding bij de verdediging van de GIP). De vorderingen worden bijgehouden in een logboek en er zijn vier tussentijdse beoordelingen.
- De school heeft bij de verdeling van de lesopdracht rekening gehouden met continuïteit in de opdrachten per graad, wat moet leiden tot betere leerprestaties. Ze ondersteunt de leraren om hun professionaliteit te verhogen. De leraren volgen zowel vakgerichte als vakoverschrijdende navorming (klasmanagement) en geven feedback aan de vakgroep. De school heeft de voorbije jaren geïnvesteerd in didactische middelen. Het vaklokaal elektronica werd uitgerust met voldoende computers zodat elke leerling zelfstandig kan werken.

4.7 Elektrische installatietechnieken in de derde graad TSO

Voldoet

Vaststelling

- De leerplandoelstellingen van het specifiek gedeelte in de derde graad TSO Elektrische installatietechnieken worden in voldoende mate gerealiseerd. Nagenoeg alle leerinhouden worden aangeboden en het studiepeil voldoet. De meeste leerlingen kiezen na het behalen van het diploma voor een loopbaan op de arbeidsmarkt, meestal in het bedrijf waar ze stage liepen. Een aantal volgt nog een specialisatiejaar in BSO of een 'Se-n-se'-jaar in TSO. Het behalen van het VCA-atteest vormt voor de meeste leerlingen geen probleem.
- De leerinhouden worden zoveel mogelijk geïntegreerd aangeboden. Dat wordt mogelijk gemaakt door voor de leerstofinhouden m.b.t. tekenen, installatietechnieken en praktische vorming dezelfde leraar in te zetten. Het theoretische gedeelte wordt

---

⁹ ICT staat voor informatie- en communicatietechnologie

ondersteund door proeven/projecten. De leerlingen kunnen beschikken over didactische koffers voor het uitvoeren van de projecten.

- De examenvragen voor het theoretische gedeelte zijn nog hoofdzakelijk gericht op de reproductie van kennis. Het aantal inzichtelijke vragen is beperkt. Wat de evaluatie van leerinhouden m.b.t. het praktische gedeelte betreft, werden criteria vastgelegd en is naast proces- en productevaluatie al een begin gemaakt van zelfevaluatie.
- De noodzakelijke minimale didactische uitrusting in de werkplaatsen en labs is aanwezig. Er zijn te weinig computers beschikbaar in het lab en de werkplaats om de ICT-integratie vlot te laten verlopen. Voor de lessen technisch tekenen zijn bijkomend nog te reserveren ICT-lokalen ter beschikking. De leraren hebben voor de vernieuwing en verfraaiing van de werkplaats elektriciteit en het aanpalende lab een voorstel uitgewerkt zodat, na uitvoering van de werken, zal voldaan zijn aan de vraag naar een moderne, veilige werk- en leeromgeving waar geïntegreerd projectmatig werken ten volle kan worden gerealiseerd. In het vaklokaal/lab wordt eerstdaags een beamer en digitaal bord geïnstalleerd.
- Momenteel bevinden zich in het lab nog een aantal elektrische machines (CETEL) met bijhorende meetpanelen die dienen aangepast te worden om de rechtstreekse aanraking met elektrische spanning en het contact met draaiende onderdelen te voorkomen.
- De opgaven voor de geïntegreerde proeven zijn degelijk uitgeschreven en worden door de leerlingen volgens een afgesproken planning uitgewerkt. De vorderingen worden goed opgevolgd door de leraren. De leerlingen evalueren hun eigen vorderingen en bespreken dit met de leraar. De evaluatiecriteria zijn door de leerlingen gekend. De leerlingen nemen met de GIP deel aan de Elia Trophy.
- De leerlingen oefenen de leerinhouden verder in via een blokstage van twee weken. Het algemeen stagedossier is niet geheel conform de regelgeving. Het bevat geen bijlage met een geïndividualiseerde stageactiviteitenlijst¹⁰. De leerlingen houden een logboek bij en de stagegever geeft een beoordeling. Over bereikte attitudes, vakkennis en vaardigheden wordt niet gerapporteerd.

4.8 Elektromechanica in de derde graad TSO

Voldoet

Vaststelling

- De leerplandoelstellingen voor het specifiek gedeelte van de studierichting Elektromechanica, worden in voldoende mate gerealiseerd. De school startte in september 2009 met de progressieve implementatie van het nieuwe leerplan. Het clusteren van de specifieke leerplandoelstellingen en de bijhorende inhouden in enerzijds klassieke technische vakken en anderzijds labo's, is een remmende factor voor de optimale implementatie van het leerplanconcept.
- De leerlingen uit de afdeling Elektromechanica stromen vlot door naar het hoger onderwijs en halen daar succesresultaten die hoger liggen dan het Vlaamse gemiddelde, wat aantoont dat de kwaliteit van het onderwijs goed is.
- Men maakt gebruik van handboeken en eigen cursusmateriaal. Dit is echter niet altijd voldoende gestructureerd en aangepast aan de leerplandoelstellingen van het nieuwe leerplan. De infrastructuur en de minimale uitrusting voldoen. De labo's zijn goed uitgerust en voorzien van voldoende ICT-mogelijkheden. Sommige lessen worden niet georganiseerd in een vaklokaal en verlopen daardoor vrij theoretisch.
- Uit bevraging van de leerlingen blijkt dat zij tevreden zijn over de ondersteuning van de leraren. Leerlingen die extra leerhulp nodig hebben, kunnen tijdens de middag terecht bij hun leraren.

---

¹⁰ Omzendbrief SO /2002/09

- Recentelijk is de vakgroep Elektromechanica opgestart om de samenwerking tussen de vakgebieden elektriciteit en mechanica te verbeteren. Met uitzondering van de geïntegreerde proef zijn er nog weinig concrete afspraken gemaakt aangaande visie, leerplananalyse, afstemmen van jaarplannen, evaluatie en leerlijnen. Gestructureerd overleg en afspraken met de leraren uit de tweede graad ontbreken, waardoor een vlotte overgang voor de leerlingen van de tweede graad naar de derde graad geremd wordt. De leraren volgen regelmatig vakgerichte bijscholing.
- De evaluatie is vooral kennisgericht en wordt nog onvoldoende gebruikt om het onderwijsleerproces bij te sturen. In sommige vakken zijn sporen terug te vinden van zelfevaluatie door de leerlingen. Het doel en de opdracht van de geïntegreerde proef zijn duidelijk omschreven en de vorderingen worden genoteerd in een logboek. Inhoudelijk getuigen de geïntegreerde proeven van een degelijke kwaliteit.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.5.1 Onderwijsorganisatie

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- Het profiel van de BSO- en TSO-leerling staat centraal om de onderwijsorganisatie optimaal vorm te geven. Het beleid probeert de vooropgestelde criteria na te streven bij de samenstelling van de lessenroosters en de lerarenopdrachten. De extra- en intramurale activiteiten zijn veelal gerelateerd aan het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen en het realiseren van de specifieke leerplandoelstellingen.
- De meeste lessentabellen hebben een evenwichtige spreiding van zowel de basisvakken als de vakken van het specifiek gedeelte. In de planning van de eerste graad is een extra uur 'remediëring' voor wiskunde, Frans en Nederlands voorzien, in de tweede graad alleen voor wiskunde.
- Bij splitsingen en samenzettingen wordt zo veel mogelijk rekening gehouden met de veiligheid en het pedagogisch comfort van de leerling. Grosso modo is de grootte van de klasgroepen beperkt, uitgezonderd voor de OKAN-leerlingen.
- Voor alle zesde en zevende leerjaren van het beroepsonderwijs en de techniekenrichtingen zijn twee weken blokstage geprogrammeerd. Deze worden voor de algemene vakken niet gecompenseerd. Binnen de onderwijsorganisatie wordt

ruimte gelaten om deel te nemen aan wedstrijden zoals Wood Award, Peter Heller-prijs, elektro-challenge en Mectrophy.

- Voor de verdeling van de lerarenopdrachten wordt gestreefd naar continuïteit. Hierbij spelen de professionaliteit van de leraar en de reeds opgedane succeservaringen in bepaalde klassen een belangrijke rol. Toch wordt ervaren dat bij de verdeling niet altijd rekening wordt gehouden met 'moeilijke' klassen.
- Het kwaliteitsbeleidplan neemt engagementen op om de samenhang tussen de basisvorming en het specifiek gedeelte te bevorderen. Voor het optimaliseren van 'integratie' en 'projectmatig werken' zijn in de tweede graad reeds initiatieven genomen. De relaties tussen de graden worden door het uitwerken van de leerlijnen in kaart gebracht. Voor het preventiebeleid is er een sterke samenwerking met KCST¹¹.
- Naast het eigen gegenereerd lestijdenpakket krijgt de school van de scholengemeenschap een aantal 'extra-uren leraar' en een puntenenveloppe voor het inrichten van betrekkingen voor bestuurs- en ondersteunend personeel en voor opdrachten m.b.t. taak- en functiedifferentiatie. Zo worden de functies van graadcoördinator, ICT-coördinator, preventieadviseur, mentor, leerlingenbegeleider en medewerker 'gezondheid' ingericht met een beperkt aantal BPT¹²-uren. De OKAN-uren worden niet benut voor de realisatie van de ontwikkelingsdoelen of voor extra begeleiding in de OKAN-klassen. Extra uren 'leren leren' worden ingericht met GOK-uren. Het maximumpercentage plage-uren is bij de scholengemeenschap niet overschreden. De school kan door de leerlingendaling 22 uren sparen.
- Niettegenstaande het directieteam peilt of de gemaakte keuzes het vlotte verloop van de onderwijsorganisatie bevorderen, worden niet alle effecten geanalyseerd. Het LOC¹³ waakt over het zorgvuldig aanwenden van alle uren. Het toepassen van het aantal halve dagen voor evaluatie verloopt volgens de regelgeving.
- De veranderingen binnen de onderwijsorganisatie zijn er deels gekomen door het inbedden van een kwaliteitszorgsysteem waar de tekorten worden gedetecteerd. Dit heeft bijsturing teweeggebracht op het vlak van het onderwijsaanbod, de professionalisering van het lerarenkorps en het toepassen van nieuwe didactische werkvormen zoals BZL en de geïntegreerde aanpak van de onderwijsleerprocessen.

5.6 Begeleiding

5.6.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De school heeft een sterke visie op leerbegeleiding ontwikkeld die wordt ondersteund door een sterke zorgtraditie, de GOK-werking en de opgebouwde knowhow. Zij wil hierbij preventief en curatief werken. Dit komt, vooral in de eerste graad, tot uiting in de organisatie van extra studies 'leren leren' en taalvaardigheid, peilingtoetsen voor wiskunde en Nederlands, de structurele inhaallessen (wiskunde, Frans en Nederlands), het project 'leren thuis leren', de mogelijkheid tot avondstudie en een leerlingenvolgsysteem.

---

¹¹ KCST staat voor Katholieke Centrumscholen Sint-Truiden

¹² BPT staat voor bijzondere pedagogische taken

¹³ LOC staat voor lokaal overlegcomité

- In de tweede en derde graad zijn de leerbegeleiding en remediëring hoofdzakelijk een initiatief van de individuele leraar. Tijdens de middagpauze of na de reguliere lessen, leveren veel leraren in alle graden extra inspanningen om leerlingen met leerproblemen en/of inzichtelijke en vakinhoudelijke problemen te ondersteunen. Dit wordt echter onvoldoende begeleid, aangestuurd, geregistreerd en geëvalueerd vanuit het schoolbeleid, waardoor men onvoldoende controle heeft over de doeltreffendheid.
- Met de basisscholen wordt een 'zorgdag basis-secundair' georganiseerd waarbij de informatie (o.a. via de BaSO-fiche¹⁴) over de leerlingen wordt uitgewisseld.
- Tijdens het intakegesprek met de ouders en de leerlingen worden de geattesteerde leer- en ontwikkelingsstoornissen opgespoord en de ouders kunnen hun specifieke begeleidingswensen kenbaar maken. De betrokken leraren worden geïnformeerd (o.a. via het elektronisch leerplatform en de eerste klassenraad) en ontvangen indien nodig specifieke begeleidingstips.
- In samenwerking met de ouders, het centrum voor leerlingenbegeleiding en externe deskundigen wordt gezocht naar geschikte en haalbare begeleiding bij eventuele leerstoornissen, taalachterstand of andere leerproblemen.
- De begeleidende klassenraden besteden onvoldoende aandacht aan de registratie van gegevens m.b.t. de studiehouding en -methode en het formuleren van remediërvorststellen. In de meeste gevallen blijven de notities beperkt tot een opsomming van tekorten en de vermelding dat de leerling te weinig studeert. Het gebruik van het elektronisch leerplatform mist nog een duidelijke visie en implementatie op het lerarenniveau. Op schoolniveau worden kansen op monitoring en interne evaluatie gemist, omdat de geregistreerde gegevens nog te weinig gekoppeld worden aan meetbare effecten en te weinig worden gebruikt om evoluties te analyseren. De communicatie met de ouders over de leerbegeleiding is onvoldoende en is sterk leraarafhankelijk.
- De OKAN-leerlingen worden binnen het OKAN-team opgevolgd. De leervorderingen worden wekelijks besproken en geregistreerd om de overstappen naar een volgende niveaugroep te begeleiden. Men maakt werk om via een individueel vervolgtraject voldoende informatie over de verworven taalvaardigheid aan de vervolgschool te bezorgen.
- De school probeert via interne vorming (o.a. pedagogische studiedagen) andere werken evaluatievormen te introduceren.

5.7 Evaluatie

5.7.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De school licht haar visie op evaluatie in het schoolreglement toe aan leerlingen, ouders en personeelsleden. Voor de organisatie van de evaluatie maakt ze afspraken over de examenfrequentie, het aantal rapportperiodes en de puntenverhouding.
- De school hanteert een systeem van dagelijks werk en examens, ook in de B-stroom en in het BSO. Voor sommige vakken wordt gespreide evaluatie onder de noemer 'permanente evaluatie' toegepast. De eindevaluatie is gebaseerd op drie onderdelen: de studievorderingen doorheen het schooljaar, de examens en de stages en de geïntegreerde proef. Voor de deliberatie is 50 % de norm, maar elke leerling wordt individueel behandeld. Met uitzondering van de 'doorstromingsrichtingen' worden op dit

---

¹⁴ De BaSO-fiche is een gegevensdocument, bedoeld om de overgang van het basisonderwijs naar het secundair onderwijs zo vloeiend mogelijk te doen verlopen.

ogenblik gewichten gehanteerd: 25 % attitude (1/3 leefregels, 2/3 studiehouding), 25 % dagelijks werk en 50 % examens.

- De evaluatie van de attitudes is weinig transparant en niet éénvormig. Er wordt onvoldoende onderscheid gemaakt tussen de evaluatie van vak- en algemene attitudes, waardoor ook deze laatste het vakresultaat van de leerlingen kunnen beïnvloeden. De attitudes spelen een belangrijke rol op de deliberaties. Het systeem van attitude-evaluatie staat nog niet op punt en is in ontwikkeling.
- In sommige vakgroepen zijn er beperkte aanzetten tot de analyse van de evaluatiepraktijk. Meestal is dat echter beperkt tot de vergelijking van examenvragen. Verbetersleutels voor toetsen en examens zijn veeleer uitzonderlijk.
- De evaluatiepraktijk wordt toevertrouwd aan de vakwerkgroepen. Ze worden echter niet aangestuurd door een schoolbrede visietekst met expliciete richtlijnen betreffende leerplangerichtheid en validiteit. De gelijkgerichtheid en de kwaliteit van de afspraken worden daardoor onvoldoende bewaakt. Bovendien wordt de uitvoering onvoldoende opgevolgd.
- Volgens het schoolreglement worden 'geschreven adviezen' door de delibererende klassenraad gegeven met raadgevingen om vastgestelde tekorten weg te werken en adviezen voor het verder zetten van de studies. De documenten die daartoe ontworpen werden, worden echter niet of onvolledig ingevuld. De eventuele mondelinge toelichting van de resultaten bereikt enkel de weinige ouders die aanwezig zijn op het oudercontact.
- Er zijn algemene afspraken over het verloop en de taakverdeling van de klassenraden en de delibererende klassenraad (voorzitter eerste graad: coördinator, voorzitter tweede graad: adjunct-directeur en voorzitter derde graad: directeur). De klassenleraar bereidt de deliberatie van zijn klas voor. De manier waarop dit gebeurt is van cruciaal belang voor de besluitvorming. Bij gebrek aan duidelijke criteria gaat de gelijkgerichtheid soms verloren. De school maakt weinig of geen gebruik van de resultaten van de deliberaties om het onderwijsleerproces te evalueren.

5.7.2 *Rapporteringspraktijk*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid.

Vaststellingen

- De school communiceert via het rapport en de schoolagenda over de leerresultaten en de (studie)houding van haar leerlingen. De beoordeling is cijfermatig en meestal worden kennis en vaardigheden afzonderlijk geëvalueerd. Er is geen ruimte voor vakcommentaar. Attitude wordt apart opgenomen.
- In het leerlingenvolgsysteem, rapporten of verslagen van de klassenraden is weinig concrete informatie terug te vinden aangaande leerbegeleiding en remediëring.
- De B- en C-attesten worden te beperkt of zelfs niet gemotiveerd. Het individueel syntheseblad wordt onvoldoende ingevuld: remediëringsacties en/of studiebegeleiding ontbreken (SO 64, art. 8.1.7). Vooral in de derde graad is er een aantal uitgestelde beslissingen, waarvan de verantwoording ontbreekt (SO 64, art. 8.1.2). Hiermee voldoet de school niet aan de regelgeving. Het feit dat de klassenleraar de notulen invult, speelt hierbij soms een negatieve rol, omdat die minder op de hoogte is van de registratievereisten.
- Verscheidene leerlingen worden op grond van hun negatieve studiehouding verwezen naar BSO-studierichtingen. De oriëntering is in die gevallen niet gericht op een passend curriculum in hun verdere schoolloopbaan.
- De school reikt naast het rapport een synthesefiche uit. Ook daarop ontbreken de remediëringsacties die tijdens het schooljaar werden ondernomen, zodat ze weinig informatieve meerwaarde bieden.

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Het algemeen beleid is gebaseerd op een gedeeld leiderschap met afgebakende taken. De schoolvisie is goed uitgewerkt en wordt vanuit het beleidsniveau voldoende gecommuniceerd, maar op het uitvoeringsniveau is het draagvlak te beperkt om ze effectief te implementeren.
- De participatieve besluitvorming vergroot de betrokkenheid bij de algemene schoolwerking van een deel van het team. De effecten van de besluitvorming op de leerplanrealisatie zijn echter beperkt. De schoolleiding responsabiliseert de werkgroepen, maar stuurt de vakgroepwerking te weinig aan en volgt ze te weinig op. Daardoor is er binnen de respectieve vakgroepen weinig gelijkgerichtheid m.b.t. de curriculumrealisatie en de evaluatiepraktijk. Over de vakwerkgroepen heen worden geen afspraken gemaakt.
- Hoewel de schoolleiding reeds heel wat inspanningen heeft geleverd om de infrastructuur aan te passen en leermiddelen aan te schaffen, zijn de accommodatie en logistieke ondersteuning nog ontoereikend om in alle studierichtingen te voldoen aan de huidige onderwijsverwachtingen. Bovendien worden de beschikbare leermiddelen onvoldoende efficiënt gebruikt. Beleidsmatig is er onvoldoende opvolging.
- De school heeft verscheidene initiatieven genomen om de eigen kwaliteit te bewaken. Haar kwaliteitsbeleid wordt via het kwaliteitshandboek gecommuniceerd aan alle betrokken geledingen. De kwaliteitsvisie beoogt voornamelijk de algemene ontwikkeling en de zorg voor iedere leerling. Diverse pedagogische beleidsvisies worden onderbouwd met audits of zelfevaluaties en hebben de bewustwording voor integrale kwaliteitszorg gestimuleerd. Uit de besluiten van externe en interne evaluaties heeft de school een prioriteitenplan opgesteld met acties op korte en op lange termijn. Hoewel de ondernomen acties worden opgevolgd en waar nodig bijgestuurd, leveren deze nog onvoldoende effecten op. Aan de uitgetekende beleidslijnen wordt door de personeelsleden dan ook vaak een eigen invulling gegeven. In de huidige schoolstructuur remt het traditionalisme en een weigerachtige houding tegenover veranderingsstrategieën van een aantal leraren de schoolwerking af. Beleidsmatig worden weinig stappen ondernomen om dat te doorbreken.
- De school verzamelt gegevens over haar output en welbevinden maar analyseert ze nog niet.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het realiseren van de leerplandoelstellingen voor het specifiek gedeelte van de studierichting derde graad TSO Elektromechanica
- Het realiseren van de leerplandoelstellingen voor het specifiek gedeelte van de studierichting derde graad TSO Elektriciteit-elektronica
- Het realiseren van de leerplandoelstellingen voor het specifiek gedeelte van de studierichting derde graad TSO Elektrische installatietechnieken
- Het realiseren van de leerplandoelstellingen voor het specifiek gedeelte van de studierichting derde jaar van de graad BSO Restauratie van meubelen
- Het realiseren van de leerplandoelstellingen voor wiskunde in de studierichting TSO Industriële wetenschappen

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De structurele organisatie van de leerbegeleiding
- De ontwikkeling van het kwaliteitszorgbeleid
- De visieontwikkeling van het evaluatiebeleid op schoolniveau
- De leerlingenbegeleiding en de professionalisering van de vakgroep m.b.t. de nieuwe ontwikkelingsdoelen en het individuele vervolgtraject voor leerlingen in het onthaalonderwijs

Wat betreft het algemeen beleid

- De ontwikkeling van instrumenten

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De leerbegeleiding op klasniveau
- De bewaking van de leerplandoelstellingen van de doorgelichte vakken
- De praktische uitvoering van de rapportage en van het evaluatiebeleid op lerarenniveau

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het realiseren van de leerplandoelstellingen voor het specifiek gedeelte van de studierichting tweede graad BSO basimechanica
- Het realiseren van de leerplandoelstellingen voor het specifiek gedeelte van de studierichting derde graad BSO Houtbewerking
- Het realiseren van de leerplandoelstellingen voor wiskunde in de studierichtingen TSO Elektrische installatietechnieken en Mechanische vormgevingstechnieken
- Nederlands voor nieuwkomers in het onthaalonderwijs

Wat betreft de regelgeving met eventuele gevolgen voor de financiering/subsidiëring

- Het aantal uitgestelde beslissingen conform SO 64, art. 8.1.2
- De motivatie van de B- en C-attesten conform SO 64, art. 8.1.7

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor alle structuuronderdelen uitgezonderd die hieronder vermeld worden.

BEPERKT GUNSTIG

omwille van het onvoldoende realiseren van de leerplandoelstellingen voor

STRUCTUURONDERDEEL		Basisvorming	Keuze/Specifiek gedeelte
Graad 1	Onthaalonderwijs anderstalige nieuwkomer	Nederlands voor nieuwkomers	
Graad 2 BSO	Basismechanica		Realisaties mechanische constructies, installaties, montage en demontage
Graad 3 BSO	Houtbewerking		TV/PV (+stages) hout/schrijnwerkerij/meube lmakerij
Graad 3 TSO	Elektrische installatietechnieken	wiskunde	
Graad 3 TSO	Mechanische vormgevingstechnieken	wiskunde	

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet vanaf **1 september 2013** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Agnes Geerts

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Alfred Stijnen